

În afara evaluării curente, se stipulează evaluări obligatorii pentru toți elevii la fine de unitate de învățare, semestru și an școlar. Evaluarea de certificare de la finele clasei a IX-a și a XII-a se desfășoară ca examen național scris, în conformitate cu programa de examen.

Practica actuală a evaluărilor sumative scrise, în varianta de test sau eseu, a diminuat simțitor utilizarea altor probe de evaluare la limba și literatura română. Dat fiind faptul că disciplina își propune să dezvolte competențele de comunicare orală și scrisă, recomandăm insistent cadrelor didactice din sistem să varieze formele de evaluare sumativă la fine de unitate, echilibrând probele orale și scrise, aplicând uneori și probe practice (postere, afișe, prezentări PPT, susținere de proiecte), ajustate la conținuturile și subcompetențele disciplinei. Produsul evaluabil de la încheierea unității trebuie să demonstreze prezența competenței / competențelor vizate și să întrunească cerințele de fidelitate (proba este **fidelă** dacă rezultatul obținut de un elev e același, indiferent de variantă, în cadrul aceluiași tip de evaluare și de profesorul care corectează proba), validitate de conținut și de aspect (o probă prezintă **validitate**, dacă măsoară ceea ce se intenționează să măsoare; **validitatea de conținut** reflectă legătura dintre conținut, obiectivul curricular și obiectivul de evaluare; **validitatea de aspect** a probei rezidă în importanța pe care o are această evaluare pentru elev); obiectivitate (este concordanță între aprecierile făcute de evaluatori independenți în ceea ce privește un răspuns bun, vizează corespunderea baremelor) aplicabilitate (este determinată de timpul necesar, materialele de care va fi nevoie, condițiile de realizare a probei).

Curriculumul Național la limba și literatura română recomandă, la capitolul *Strategii de evaluare*, diverse forme și tehnici.

Produsele evaluabile la limba română, la etapa gimnazială și liceală, ar putea fi:

- **textele scrise**, conform specificației, în toată diversitatea celor prevăzute de conținuturile curriculare; texte scrise la dictare, expuneri ale textelor audiate, rezumate, rezolvări ale exercițiilor, eseuri, compoziții, lucrări de creație, texte funcționale. Fiecare dintre textele respective se va evalua prin aplicarea unei grile, unde se va stipula drept criteriu eliminator corespunderea cu sarcina dată, iar 20% din punctajul maxim vor fi rezervate corectitudinii textului scris;

- **discursul oral**, care se poate manifesta ca lectura cu voce, lectura expresivă, recitalul, interviul, discursul individual, discuția de grup etc. De asemenea, evaluarea discursului oral se va face prin aplicarea unei grile transparente, în care se va aplica un criteriu eliminator (memorarea și recitarea unei poezii de Mihai Eminescu nu poate fi substituită prin recitarea altui text sau prin lectura cu voce a textului; discuția de grup nu se poate înlocui prin recital etc.), rezervându-se, de asemenea, 20% din punctaj pentru corectitudinea limbajului. Este vorba atât de construcția lingvistică a discursului, cât și de articularea??? în limba română literară.

- **lucrările** confecționate sau elaborate (postere, afișe, desene, colaje, slide-uri, portofolii etc.), în cazul cărora se va aprecia, mai întâi, corespunderea cu sarcina dată, corectitudinea realizării sarcinii, corectitudinea lingvistică a textului inclus, aranjarea estetică în pagină, aspectul îngrijit al produsului, originalitatea.

Standardele și referențialul de evaluare

Editarea standardelor aprobate instituțional pune pe masa de lucru a profesorului un document chemat să stipuleze etalonul instruirii. Standardele reprezintă un set de afirmații care reflectă așteptările privind ceea ce ar trebui să știe și să poată face elevul în fiecare domeniu de învățare, la o anumită treaptă școlară.

Standardele disciplinei **Limba și literatura română** sînt prioritare și datorită faptului că formarea competenței de comunicare și a competenței lectorale devine punct de sprijin pentru